

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen deel

1. Inleiding

Dit besluit vloeit voort uit het programma Tolken in de toekomst. Dit programma werkt aan een nieuwe systematiek ten aanzien van de inzet van tolken en vertalers bij de Rijksoverheid. De minister van Justitie en Veiligheid heeft deze nieuwe systematiek nader toegelicht in zijn brief aan de Tweede Kamer van 13 november 2018. In de nieuwe aanpak staan drie doelstellingen centraal. De eerste doelstelling is het komen tot een goede borging van de kwaliteit en integriteit van de tolken en vertalers, door een vernieuwd, gedifferentieerd Register beëdigde tolken en vertalers (Rbtv). De tweede doelstelling is het komen tot rechtmatige inkoop van tolkdiensten en een volwassen markt voor tolk- en vertaaldiensten. De derde doelstelling van het programma is het ontwikkelen van modernere en efficiëntere werkwijzen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de ontwikkelingen die marktpartijen te bieden hebben.

Dit besluit heeft betrekking op twee specifieke aspecten ten aanzien van de inzet van tolken en vertalers bij de Rijksoverheid. In de eerste plaats zijn de inschrijfeisen voor tolken in het Rbtv aangepast. Hierdoor kunnen in het Rbtv meerdere kwalitatieve inschrijfniveaus worden gehanteerd. In de tweede plaats zijn de vaste tarieven voor tolk- en vertaaldiensten die zijn opgenomen in het Besluit tarieven in strafzaken (hierna: Btis) omgezet naar minimumtarieven. Deze minimumtarieven maken het mogelijk om de markt hierboven in te laten spelen op vraag en aanbod naar taal, kwalificaties, specialisaties. Tegelijkertijd biedt het minimumtarief zekerheid aan de tolken/vertalers in kwestie.

2. Hoofdpijnen van het voorstel

2.1. Aanleiding

Verschillende problemen rond de inzet van tolken bij de overheid vormen de aanleiding voor het verbeteren van de systematiek voor de inzet en afname van tolkdiensten door de Rijksoverheid. Onderzoek uitgevoerd door ABDTOPConsult in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid maakte de urgentie duidelijk van enkele ondervonden problemen rondom tolkdiensten. Het rapport concludeerde onder meer dat de bestaande systematiek onvoldoende was opgewassen tegen piekbelasting. Dat bleek ten tijde van de hoge asielinstroom in 2014/2015. Tevens concludeerde het rapport dat door een wijziging in de Europese regelgeving het reguliere aanbestedingsregime uit de Aanbestedingswet van toepassing is op tolk- en vertaaldiensten, in plaats van het voorheen geldende verlichte aanbestedingsregime. Dit houdt in dat overheidsorganisaties tolk- en vertaaldiensten verplicht moeten aanbesteden. Net als bij eerdere aanbestedingen van tolk- en vertaaldiensten bij overheidsdiensten het geval was, zal de afname van tolk- en vertaaldiensten voortaan standaard via een intermediair gaan verlopen.

Daarnaast hebben zich verschillende integriteitskwesaties voorgedaan ten aanzien van tolken. Hierbij is gebleken dat de informatie-uitwisseling tussen overheidsorganisaties tekortschiet en dat het Rbtv in de praktijk niet de beoogde werking heeft. Tot slot signaleerde ABDTOPConsult dat de huidige versnipperde werkwijzen inefficiënties in de hand werken en kwaliteitsontwikkeling van de sector en de markt belemmeren.

Tarieven en vergoedingen

De tolk- en vertaalsector is van een relatief beperkte omvang. De Rijksoverheid is één van de grootste opdrachtgevers in deze sector. De wijze waarop de Rijksoverheid op de markt opereert is dan ook van grote invloed op de sector.

Van wezenlijk belang hierbij zijn de door de overheid gehanteerde tarieven en vergoedingen. Voor een gedeelte van de tolk- en vertaaldiensten die de Rijksoverheid afneemt, was voorheen sprake van vaste tarieven en vergoedingen. Voor het strafrecht waren deze vaste tarieven vastgelegd in het Btis. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) hanteerde in vreemdelingenzaken op grond van beleidsregels een tarief voor tolkdiensten dat gelijk was aan het Btis-tarief (Stcrt. 2013, 11887, gewijzigd door Stcrt. 2014, 4476). Voor overige organisaties kwamen de tarieven via aanbestedingen tot stand.

In dit hybride model van deels vaste en deels variabele tarieven waren overheidsdiensten regelmatig concurrent van marktpartijen alsook van elkaar: tolken zegden opdrachten af of

wisselden als een andere opdrachtgever/intermediair belde en een opdracht aanbod voor een hoger, variabel tarief. Vooral bij piekdrukte werd de onderlinge concurrentie tussen overheidsorganisaties voelbaar. Een ander probleem was dat er bij vaste tarieven niet kon worden ingespeeld op vraag en aanbod als het gaat om meer en minder gevraagde talen, kwalificaties of specialisaties. De vaste tarieven namen zo belangrijke impulsen voor de bevordering van kwaliteit van tolk- en vertaaldiensten weg, omdat minder of onvoldoende gekwalificeerde tolken/vertalers hetzelfde tarief uitbetaald kregen. Ook werd in dit hybride model door overheidsorganisaties zeer verschillend omgegaan met overige vergoedingen, zoals reiskostenvergoedingen. In toekomstige aanbestedingen door overheidsorganisaties zal hierin een eenduidige lijn worden gehanteerd, zodat concurrentie op deze aspecten wordt voorkomen.

Register beëdigde tolken en vertalers (Rbtv)

Het Rbtv is ingericht op basis van de Wet beëdigde tolken en vertalers (Wbtv). Deze wet trad in 2009 in werking en beoogde de kwaliteit en integriteit van tolken/vertalers te borgen die ingezet worden in het justitiële domein. Een aantal overheidsorganisaties is op grond van artikel 28 van de Wbtv aangewezen als afnameplichtig. Deze instanties zijn verplicht in het kader van het strafrecht en het vreemdelingenrecht tolken en vertalers in te zetten die ingeschreven staan in het Rbtv.

In de praktijk is gebleken dat het Rbtv niet zorgt voor de beoogde borging van de kwaliteit en integriteit van tolkdiensten. Dit komt doordat het Rbtv onvoldoende kon voorzien in de behoefte van overheidsdiensten naar voldoende gekwalificeerde tolken. De cijfers van 2016 en 2017 laten dit zien: slechts in gemiddeld 50 tot 60 procent van de tolkdiensten maakten afnameplichtige organisaties en diensten gebruik van een Rbtv-tolk. In de overige gevallen was het voor die organisaties noodzakelijk tolken van buiten het Rbtv in te zetten, omdat er op dat moment niet genoeg gekwalificeerde registertolken beschikbaar waren. De prikkel voor tolken om zich in te schrijven in het Rbtv werd hierdoor beperkt. Bovendien was het voor een aantal talen en taalcombinaties moeilijk aan de inschrijfeisen te voldoen. Dit gold met name voor de competentie taalvaardigheid op C1-niveau van het Europees Referentiekader voor Talen (ERK). Op basis van de criteria die marktpartijen en overheidsorganisaties tegenwoordig in de praktijk hanteren, is het voor een significante groep tolken wel haalbaar om aan het B2-taalvaardigheidsniveau van het ERK te voldoen.

Door de verschillende werkwijzen van de afnameplichtige organisaties was ook niet eenduidig vast te stellen aan welke kwaliteits- en integriteitseisen de tolken voldeden die buiten het Rbtv om worden ingezet. Tolken die wegens kwaliteits- of integriteitsissues niet langer diensten mochten verrichten voor een bepaalde organisaties, konden nog wel actief zijn voor andere organisaties. De reden hiervan was dat om privacyredenen het voor organisaties niet was toegestaan informatie over dergelijke kwesties te delen.

De ervaren tekortkomingen van het Rbtv zijn problematisch voor overheidsorganisaties. Zij moeten kunnen vertrouwen op geleverde tolk- en vertaaldiensten. Dat geldt eveneens voor de cliënten, omwille van wie de tolken worden ingezet. Ook voor de Rbtv-tolken was de oude situatie onbevredigend. Zij deden investeringen ten behoeve van (de verlenging van) hun inschrijving in het Rbtv, terwijl collega's die niet ingeschreven stonden zonder investeringen in aanmerking kwamen voor dezelfde overheidsopdrachten, vaak tegen dezelfde vastgestelde tarieven.

Het oude criterium uit het Rbtv voor verlenging van iemands inschrijving in het register behoefde verduidelijking, omdat dit criterium onvoldoende concreet was. Artikel 11 Bbtv vereiste dat tolken en vertalers voor verlenging van hun inschrijving in het register ten minste tien professionele werkopdrachten als beëdigde tolk of vertaler moesten hebben verricht. In de praktijk kwam het voor dat tolken met tien korte telefonische tolkdiensten aan deze voorwaarden voldeden, terwijl andere tolken langdurige rechtszittingen als opdracht aanvoerden. Het concretiseren van deze norm moet zorgen voor een gelijk speelveld voor tolken en vertalers op dit punt.

2.2. Probleemaanpak

Invoering van minimumtarieven

In de huidige situatie zijn tolken die voor overheidsdiensten worden ingezet grotendeels afhankelijk van slechts enkele grote intermediairs. Aan deze intermediairs worden in de praktijk nagenoeg alle aanbestedingen gegund. Het is wenselijk dat toekomstige aanbestedingen een

breed spectrum aan inschrijvers aantrekken. Hierdoor kunnen tolken scherpere keuzes maken ten aanzien van de voorwaarden waarvoor deze bereid is voor een bepaalde intermediair te werken.

Het hanteren van een minimumtarief in aanbestedingen, in plaats van een vast tarief, draagt bij aan de ontwikkeling van de markt voor tolk- en vertaaldiensten. Het minimumtarief komt rechtstreeks ten goede aan de individuele tolk/vertaler en biedt daardoor zekerheid op een redelijke beloning. Tegelijkertijd maakt een minimumtarief het voor de markt mogelijk om enerzijds in te spelen op vraag en aanbod naar taal en anderzijds om tolken en vertalers te belonen naar kwaliteit en specialisaties. Door in te zetten op kwaliteitseisen in aanbestedingen worden marktpartijen ook gestimuleerd te investeren in en bij te dragen aan de ontwikkeling van de beroepssector. Door de potentieel hogere beloning zullen tolken en vertalers gestimuleerd worden om zich verder te ontwikkelen. Naar verwachting zullen zij zich aansluiten bij intermediairs die hun ontwikkeling zullen ondersteunen. Een aantrekkelijke intermediair zal op zo'n manier een groot aanbod tolken en vertalers aan zijn opdrachtgevers kunnen aanbieden.

In het Btis zijn drie minimumtarieven opgenomen: een minimumuurtarief voor tolken, een minimumwoordtarief voor vertalers en een minimumtarief per kilometer voor reis- en verblijfskosten dat zowel voor tolken als voor vertalers geldt. Deze drie minimumtarieven zullen in alle aanbestedingen worden opgenomen als minimumtarieven waarboven intermediairs kunnen inschrijven. Hierdoor kunnen intermediairs inspelen op vraag en aanbod naar taal en kunnen zij tolken en vertalers belonen naar kwaliteit en specialisaties. Dit geldt niet alleen in aanbestedingen van tolk- en vertaaldiensten waarop het Btis van toepassing is, maar ook voor de overige toekomstige aanbestedingen door de Rijksoverheid voor tolk- en vertaaldiensten.

Voor tolken is besloten het huidige vaste tarief van € 43,89 te hanteren als minimumtarief. Voor vertalers is een minimumtarief per woord in plaats van een tarief per regel vastgesteld. Het rekenen met een vergoeding per woord is in die sector gebruikelijk. Het huidige vaste tarief variërend van € 0,79 tot € 1,69 per regel, is omgezet naar een minimumtarief van € 0,079 per woord. Ook dit tarief komt direct ten goede aan de vertaler.

Het tarief voor reis- en verblijfskosten is omgezet naar een minimumtarief per kilometer. Het huidige bedrag in het Btis heeft hier als uitgangspunt gediend. Dit betekent dat voor reiskosten voortaan een minimumtarief van € 0,77 per kilometer wordt gehanteerd. De overige, aanvullende vergoedingen uit het Btis zijn niet meer van toepassing op tolken en vertalers. Het staat contractpartijen vrij om met de tolken en vertalers in kwestie aanvullende afspraken over hogere vergoedingen te maken. Ook kunnen in dat kader afspraken worden gemaakt over de aanvullende vergoedingen die voorheen in het Btis waren vastgelegd.

Voor alle tolk- en vertaaldiensten – dus binnen en buiten het Btis-kader – geldt dat jaarlijks in de met dienstverleners afgesloten contracten een indexering van de contractprijzen zal plaatsvinden, die ook zal gelden voor de in de aanbesteding vermelde minimumtarieven. De keuze voor het cijfer aan de hand waarvan indexering zal plaatsvinden, wordt opgenomen in de contracten met de dienstverleners. Indexering van de minimumtarieven zal niet door wijziging van het Btis plaatsvinden. Door de indexering over de band van de aanbestedingscontracten te laten plaatsvinden, wordt voorkomen dat de in het Btis opgenomen minimumtarieven in de loop der jaren gaan afwijken van de minimumtarieven die worden gehanteerd voor tolk- en vertaaldiensten die niet onder het Btis vallen. Door indexering via de aanbestedingscontracten plaats te laten vinden, wordt één lijn getrokken ten aanzien van de indexering van alle tolk- en vertaaldiensten die de Rijksoverheid afneemt.

Naar een goede borging van de kwaliteit en integriteit van de tolken en vertalers

De registratiemogelijkheden van het Rbtv zijn uitgebreid. Hierdoor voorziet het Rbtv beter in de vraag uit de uitvoeringspraktijk. In de nieuwe situatie is sprake van een minimuminschrijfniveau, waarbij de competentie taalvaardigheid in bron- en doeltaal is vastgesteld op B2-niveau conform het Europees referentiekader voor talen (hierna ERK). De mogelijkheid voor tolken om zich op (het hogere) C1-niveau te registreren, is behouden. Eventuele specialisaties kunnen nog steeds bij registratie worden toegevoegd. De overige vereiste competenties voor opname in het register blijven voor alle tolken gelijk. De wijze waarop tolken kunnen aantonen te beschikken over de vereiste wettelijke competenties op het juiste niveau is ongewijzigd gebleven. Dit kan door het afronden van desbetreffende opleidingen, het afleggen van een door de minister van Justitie en Veiligheid aangewezen tolktoets, dan wel anderszins.

De registratie van de tolken die al in het Rbtv stonden (op C1-niveau) is ongewijzigd gebleven. Binnen het register wordt een duidelijk onderscheid aangebracht tussen de verschillende

inschrijfniveaus . Afnameplichtige organisaties zullen onverminderd tolken op het huidige C1-niveau uitvragen. In de nieuwe systematiek zullen ook niet-afnameplichtige overheidsorganisaties de inzet van Rbtv-tolken als eis opnemen in toekomstige aanbestedingen.

Door de uitbreiding van het Rbtv kunnen overheidsdiensten met meer zekerheid uit het Rbtv putten. Alle tolken uit het Rbtv voldoen immers aan dezelfde inschrijfvoorwaarden en integriteitsvereisten. Het beheer van eigen tolkgegevens binnen organisaties kan zo komen te vervallen. Indien afnemende organisaties, intermediairs of derden klachten hebben over de integriteit of kwaliteit van tolken, dienen zij de klachtenprocedure van het Rbtv te volgen.

Ook zijn de criteria voor verlenging van de inschrijving in het register geconcretiseerd. In de praktijk is gebleken dat het criterium dat een tolk of vertaler 'ten minste tien professionele werkopdrachten als beëdigde tolk of vertaler heeft verricht' verschillend werd gehanteerd. Met het concretiseren van deze norm is geen verzwaring van de voorwaarde beoogd. Wel moet voortaan inzichtelijk worden gemaakt wat de omvang van een opdracht is. Het nieuwe criterium komt erop neer dat sprake moet zijn van reële opdrachten. Voor tolken geldt een opdracht van twee uur voor een afnameplichtige afnemer als een reële opdracht. Voor vertalers geldt het vertalen van 400 woorden voor een afnameplichtige afnemer als een reële opdracht. Door de werkervaringseis voor tolken vast te stellen op 20 uur per vijf jaar en voor vertalers vast te stellen op 4000 woorden per vijf jaar, is er sprake van een concrete norm die voor alle tolken en vertalers gelijk is.

3. Verhouding tot hoger recht en andere regelgeving

Door het Kamasinski-arrest uit 1989 (EHRM 19 december 1989, nr. 9783/82), dat betrekking heeft op de reikwijdte van artikel 6 van het EVRM met betrekking tot het gegarandeerde recht op kosteloze bijstand van een tolk, is bewuste aandacht ontstaan voor de kwaliteit en integriteit van tolken. In 2009 is de Wbtv in werking getreden, waarmee kwaliteits- en integriteitseisen van tolken wettelijk werden verankerd. De belangrijkste uitgangspunten van deze wet zijn het waarborgen van kwaliteit en integriteit van beëdigde tolken en vertalers die werkzaam zijn binnen het Nederlandse straf- en vreemdelingenrecht. Hiertoe is het Rbtv ingesteld. In dit register worden tolken en vertalers die aan kwaliteits- en integriteitseisen voldoen op hun verzoek opgenomen. Afnemers kunnen via het Rbtv kennisnemen van het aanbod van beëdigde tolken. De in dit besluit opgenomen wijzigingen dragen bij aan de borging van kwaliteit en integriteit van tolken. Door tolken op te nemen in het Rbtv die minimaal aan taalvaardigheidsniveau B2 van het ERK voldoen, kunnen afnemers putten uit een grotere groep tolken. Deze nieuwe groep B2-tolken dient aan dezelfde kwaliteits- en integriteitseisen te voldoen als de C1-tolken. Juist in de gevallen dat er voor afnameplichtige afnemers geen tolken op C1-niveau van het ERK beschikbaar zijn, biedt het gedifferentieerde register een transparant alternatief dat bijdraagt aan het recht op een eerlijk proces zoals beoogd in artikel 6 van het EVRM.

De dienstenrichtlijn (richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt, PbEU 2006, L 376) is van toepassing op de regels die gelden voor dienstverlening door beëdigde tolken en beëdigde vertalers. De inschrijving in het register voor tolken en vertalers die opdrachten willen verrichten voor afnameplichtige instanties als beëdigde tolk of beëdigde vertaler, is een reeds bestaande verplichting die niet wordt gewijzigd. Het gevraagde niveau voor inschrijving voor beëdigde tolken wordt aangepast van niveau C1 naar een minimumniveau van B2. Hierdoor zullen meer tolken in aanmerking kunnen komen voor inschrijving in het register. Omdat het hier gaat om het niveau van een beroepskwalificatie, is op dit punt de richtlijn erkenning beroepskwalificaties van toepassing, zoals geïmplementeerd in de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties. Op basis van artikel 5 van deze wet is een erkenningregime van toepassing, dat voor de beëdigde tolken en vertalers is uitgewerkt in de Regeling erkenning EU-beroepskwalificaties beëdigde tolken en vertalers. Deze erkenningsregeling zal ook met de wijziging van het niveau van toepassing blijven op aanvragen tot erkenning van een beroepskwalificatie als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de regeling. De wijziging van niveau C1 naar B2 zal conform de verplichtingen van de richtlijn erkenning EU-beroepskwalificaties worden opgenomen in de database als bedoeld in artikel 59 van de richtlijn.

Voor wat betreft de wijziging van het Btis is van belang dat minimumtarieven zijn ingesteld in de zin van artikel 15, tweede lid onder g van de dienstenrichtlijn en artikel 16 van de dienstenrichtlijn. Het instellen van een minimumtarief is noodzakelijk om in de markt in te kunnen spelen op vraag en aanbod naar taal, alsook om tolken op maat te kunnen belonen naar kwaliteit en specialisaties. Uiteindelijk gaat het daarbij om redenen van openbare orde nu de betreffende

tolken en vertalers onder andere worden ingezet bij onder andere rechterlijke instanties. De werkzaamheden als beëdigd tolk of beëdigd vertaler zijn dan ook vormgegeven als een dienst van algemeen economisch belang. De beslissingen die genomen worden in zaken waarbij een tolk of vertaler betrokken is, zijn doorgaans (deels) gebaseerd op het werk van de tolk of vertaler. Indien de kwaliteit van de tolk of vertaler onvoldoende gewaarborgd is, kan dit ongewenste gevolgen hebben ten aanzien van de beslissingen die op hun werk gebaseerd zijn.

De invoering van minimumtarieven voldoet aan de eis van evenredigheid, nu er sprake is van een versoepeling ten opzichte van de huidige situatie met vaste tarieven. Het volledig loslaten van de tarieven is niet wenselijk omdat de Wet tarieven in strafzaken (Wtis) verplicht tot het vaststellen van tarieven voor werkzaamheden van tolken en vertalers als bedoeld in die wet. Ook is voldaan aan de eis van non-discriminatie, nu de minimumtarieven op gelijke wijze van toepassing zijn op alle beëdigde tolken en vertalers die opdrachten willen verrichten op grond van het Btis. De invoering van de minimumtarieven zal op grond van artikel 15, zevende lid en artikel 39, vijfde lid jo artikel 16 van de dienstenrichtlijn worden genotificeerd worden aan de Europese Commissie.

Dit besluit is voorts in lijn met de artikelen 3, eerste lid en 6, eerste lid, Wtis, waaruit volgt dat bij algemene maatregel van bestuur tarieven dienen te worden vastgesteld voor de werkzaamheden van tolken en vertalers voor werkzaamheden als bedoeld in die wet. Het besluit is voorts in lijn met de artikelen 8 tot en met 13 Wtis, die de declaratie en vergoeding van tolk-/vertaalarbeid regelen. Zoals eerder beschreven, zal de dienstverlening van tolk- en vertaaldiensten standaard via een intermediair lopen. In het nieuwe systeem vindt de vergoeding van werkzaamheden op basis van de opdrachtbevestiging van de intermediair. Dit document bevat onder andere de uitgevraagde taal en de uitgevraagde hoeveelheid tolkuren/te vertalen woorden. Na afloop van een zitting wordt die opdrachtbevestiging bijgewerkt indien bijvoorbeeld sprake is van uitloop van die zitting. De (bijgewerkte) opdrachtbevestiging wordt (al dan niet digitaal) goedgekeurd door de griffier. Deze goedgekeurde opdrachtbevestiging vormt de basis voor de betaling van de intermediair aan de individuele tolk/vertaler. Indien die tolk/vertaler het niet eens is met de uiteindelijke opdrachtbevestiging, kan de tolk/vertaler tegen die beslissing bezwaar indienen overeenkomstig de artikelen 8 tot en met 13 Wtis.

Voor wat betreft de wijzigingen in het Besluit beëdigde tolken en vertalers geldt dat de Wbtv middels de artikelen 2, vijfde lid, 3, 4, vijfde lid en 8, tweede lid de mogelijkheid biedt om de betreffende eisen uit dit besluit op te nemen in het Bbtv.

Voor wat betreft de privacyaspecten van dit besluit, is van belang dat op dit moment het Rbtv een aantal gegevens conform het huidige recht reeds registreert.

Ingevolge het huidige artikel 10 van het Bbtv worden de volgende gegevens opgenomen:

- de naam;
- de voornaam of voornamen;
- de contactgegevens;
- de aanduiding of betrokkene tolk of vertaler is;
- het geslacht;
- de geboortedatum;
- de nationaliteit; en
- de bron- en de doeltaal dan wel de bron- en de doeltalen.

Indien een tolk of vertaler schriftelijk aantoonbaar over overige specifieke bekwaamheden te beschikken, kunnen deze bekwaamheden op diens verzoek in het register worden vermeld.

4. Uitvoering en gevolgen (niet-financieel)

De aanpassingen van het Btis en het Bbtv hebben gevolgen voor de beroepsgroep tolken en vertalers, voor intermediairs, voor de Raad voor Rechtsbijstand als beheerder van het Rbtv en voor alle rijksdiensten en -organisaties die tolken/vertalers uit het register inzetten op grond van het Btis.

Uitvoering en gevolgen aanpassingen Btis

De overgang van vaste tarieven naar minimumtarieven heeft gevolgen voor de Politie, het OM en de rechtspraak. Deze organisaties gaan met de nieuwe systematiek over van het in eigen beheer bestellen van tolkdiensten naar het uitbesteden van tolkdiensten aan een intermediair via een Europese aanbesteding.

Uitvoering en gevolgen aanpassing Bbtv

Het Rbtv bedient primair afnameplichtige overheidsorganisaties. Ook na de inwerkingtreding van dit besluit blijven afnameplichtige diensten onverkort tolken met taalvaardigheid C1 uitvragen. Nieuw is dat afnameplichtige organisaties tolken met taalniveau B2 kunnen uitvragen als er niet of niet-tijdig een C1-tolk beschikbaar is. Door opname in het Rbtv wordt de taalvaardigheid van deze B2-tolken – in tegenstelling tot vroeger - op transparante wijze vastgesteld en voldoet deze tolk aan de Rbtv-eisen voor tolkvaardigheid en integriteit. Naar aanleiding van de aanpassingen van het Bbtv verzorgt de Raad voor Rechtsbijstand (de beheerder van het Rbtv) de noodzakelijke technische aanpassingen van het register en aanpassingen van de werkprocessen. De Raad voor Rechtsbijstand verwacht een groei van het aantal inschrijvingen in het Rbtv na bekendmaking van dit besluit.

De beroepsgroep tolken krijgt meer mogelijkheden om zich in te schrijven in het Rbtv. Hierdoor kunnen tolken die voorheen niet in aanmerking kwam voor inschrijving in het Rbtv zich nu wel registreren. De beroepsgroep wordt over de voorgenomen veranderende inschrijfvoorwaarden tijdig op de hoogte gebracht. Dit besluit heeft geen gevolgen voor bestaande contracten die door overheidsorganisaties met intermediairs zijn gesloten. Wel dienen intermediairs zich er bij afnameplichtige organisaties van te vergewissen dat zij een tolk met de juiste kwalificaties uit het Rbtv selecteren.

De vernieuwde systematiek voor de inzet van tolk- en vertaaldiensten zal naar verwachting leiden tot meer adviezen van de commissie beëdigde tolken en vertalers aan de beheerder van het Rbtv. Om dit te kunnen ondervangen is het wenselijk om het ledenaantal van deze commissie te verhogen.

Het Rbtv wordt zo krachtig gepositioneerd als het centrale instrument dat inzicht biedt in het aanbod van professionele gekwalificeerde tolken en vertalers die bij de overheid ingezet worden. De beheerder van het Rbtv (Raad voor Rechtsbijstand) zal mede in het licht van de wijzigingen uit dit besluit de vernieuwde interactie met de betrokkenen (beroepsgroep, opleidingsinstituten, marktpartijen, overheidsorganisaties) actief vormgeven.

5. Regeldruk

Sinds de inwerkingtreding van de Wbtv in 2009 is voor tolken en vertalers die werkzaamheden willen verrichten voor afnameplichtige instanties in principe een inschrijving in het register nodig. Met dit besluit zijn de inschrijvingsmogelijkheden in het Rbtv vergroot: naast tolken met taalvaardigheidsniveau C1 komen nu ook tolken met niveau B2 in aanmerking voor registratie. Tolken vallen voor wat betreft de regeldrukgevolgen onder de categorie bedrijfsleven. De inschatting is dat de groep tolken die gebruik gaat maken van de verruimde mogelijkheden van inschrijving een omvang heeft van circa 1000 personen.

Indien een tolk onder het nieuwe regime zich wil inschrijven in het register, moet hij de volgende handelingen verrichten .

1.

Ten eerste zal hij ten behoeve van de inschrijving bij de aanvraag de documenten opgenomen in artikel 6 van het Bbtv moeten overleggen:

- Een verklaring omtrent gedrag;
- een kopie van een geldig identiteitsbewijs;
- een goed gelijkende pasfoto;
- een document waaruit blijkt dat verzoeker, indien relevant, in Nederland mag verblijven en werken;
- het getuigschrift als bedoeld in artikel 8.

2.

Hij zal de kosten voor de inschrijving moeten voldoen. Deze bedragen ingevolge artikel 7, eerste lid, van het Bbtv € 125,-

3.

Om ingeschreven te worden in het Rbtv zal een tolk, naast het overleggen van de verklaring omtrent gedrag, moeten aantonen te beschikken over de wettelijke competenties, zijnde:

- taalvaardigheid in bron- en doeltaal op niveau B2;
- kennis van de cultuur van het land of gebied van de bron- en doeltaal;
- tolkvaardigheid voor de tolk en;
- attitude van een tolk.

Tolken met taalvaardigheidsniveau B2 kunnen, net als C1-tolken in de oude situatie, aantonen te voldoen aan deze wettelijke competenties door met goed gevolg een tolktoets af te leggen. De Raad voor Rechtsbijstand publiceert het Kader voor tolk- en vertaaltoetsen waarin wordt aangegeven aan welke voorwaarden een tolktoets moet voldoen om geaccepteerd te worden als bewijs voor het voldoen aan de wettelijke competenties. Indien van deze optie gebruik wordt gemaakt, moet de tolk bij inschrijving het resultaat van een dergelijke toets overleggen. Op basis van het huidige Kader voor tolk- en vertaaltoetsen duurt een toets ongeveer 46 minuten. De kosten van het afleggen van een toets zullen afhangen van de vraag van welke aanbieder van tolktoetsen gebruik wordt gemaakt. Afgezien van de tolktoets, blijft het een tolk mogelijk op andere wijze aan te tonen dat de tolk voldoet aan de wettelijke competenties.

4.

Op grond van artikel 12 van de Wbtv legt de tolk na inschrijving in het register binnen twee maanden de in artikel 13 bedoelde eed of belofte af ten overstaan van de rechtbank van het arrondissement waarbinnen zijn woonplaats is gelegen. Indien zijn woonplaats buiten Nederland is gelegen wordt de eed of belofte afgelegd ten overstaan van de rechtbank Den Haag.

Na vijf jaar moet de tolk een verzoek tot verlenging aanvragen op basis van artikel 8 van de Wbtv. Voor verlenging geldt het volgende:

1. De tolk moet een verklaring omtrent het gedrag overleggen die niet ouder mag zijn dan 3 maanden.

2. Hij moet aantonen te voldoen aan de eisen als bedoeld in artikel 8, vierde lid van de Wbtv.

3. Hij moet de kosten voor verlenging voldoen. De kosten voor verlenging bedragen ingevolge artikel 7, tweede lid Bbtv € 75,-. Dit bedrag is niet gewijzigd.

Ad 2.

De verlengingseisen zijn met dit besluit gewijzigd. De inschatting is dat deze wijziging geen regeldrukgevolgen heeft. In de oude situatie was voor verlenging ten eerste vereist dat de tolk/vertaler ten minste tien professionele werkopdrachten als beëdigde tolk of vertaler had verricht. Ten tweede was vereist dat de tolk/vertaler door middel van een door Onze Minister aangewezen opleiding zijn vakbekwaamheid had onderhouden. In de nieuwe situatie dient een tolk ten minste 20 uren aan professionele werkopdrachten als beëdigde tolk te hebben verricht. Een vertaler dient ten minste 4000 woorden aan professionele werkopdrachten als beëdigde vertaler te hebben verricht. Omdat deze eisen inhoudelijk niet zijn verzwaaard, verandert de regeldruk op dit punt niet.

Voor wat betreft de kwantificering van de regeldruk volgens het standaard kosten model (skm) betekent dit het volgende:

$(54 \text{ euro} \times 1,017 \text{ uur} + 1875 \text{ euro}) \times 1000 \text{ tolken} \times 0,2 = € 385.984$

Regeldruk is $P \times Q$, waarbij:

P = kosten per handeling (tijdsbesteding x uurtarief + out-of pocketkosten)

Q = aantal handelingen per jaar (aantal doelgroep of frequentie)

P

Tijdsbesteding is voor de initiële inschrijving zijnde:

- het overleggen van documenten 5 minuten;
- het afleggen van een tolktoets van 46 minuten;
- afleggen van de eed of belofte 10 minuten;

In totaal 1 uur en 1 minuten

Uurtarief

Uitgaande van de categorie hoger opgeleide medewerkers € 54

Inschrijvingskosten

€ 125,-

Afleggen van een tolktoets is ongeveer € 1750

Q

De geldigheidsduur van de inschrijving is vijf jaar.

Schatting van het aantal tolken dat zich onder het nieuwe regime laat inschrijven is 1000

Ten opzichte van de oude situatie is er sprake van een verschuiving en versimpeling van de inspanningen die nodig zijn als deze groep tolken voor de rijksoverheid wil werken. Diverse rijksoverheidsdiensten beheren op dit moment nog buiten het Rbtv om eigen tolkgegevens van de tolken die voor hen werkzaam zijn. Om opgenomen te worden op de lijsten van deze organisaties worden ten aanzien van integriteit, persoonsgegevens en taalvaardigheid in alle gevallen eisen gesteld. Deze verschillende eisen zijn niet eenduidig. Als een tolk voor een andere organisatie wil worden ingezet, moet de documentatie opnieuw worden ingeleverd. Doordat via het Rbtv wordt gewerkt met eenduidige eisen aan wat betreft inschrijving en verlenging, wordt het voor de tolk transparanter aan welke eisen moet worden voldaan en volstaat één inschrijving, namelijk die in het Rbtv. Het beheer van eigen tolkgegevens door diverse overheidsorganisaties zal hiermee ook

kunnen komen te vervallen.

De wijzigingen in het Btis hebben geen gevolgen voor de regeldruk nu deze wijzigingen slechts zien op de hoogte van de vergoeding

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk **(PM aanvullen na advisering)**.

6. Financiële gevolgen

Aanpassing Btis

Voor de beloning van de tolken en vertalers die worden ingezet bij overheidsorganisaties geldt dat de tolk- en vertaaltarieven door dit besluit niet meer vastliggen maar tot stand komen in het speelveld tussen de ZZP'er en de door de overheid gecontracteerde marktpartijen. Hierbij zijn vraag en aanbod, kwalificaties en specialisaties van invloed. De beloning van tolken en vertalers zal ten dele gaan afhangen van de vraag naar de betreffende taalcombinatie en hun kwalificaties. Als garantie voor de beloning van de beroepsgroep is een ondergrens in het Btis opgenomen in de vorm van een minimumuurtarief voor tolken, een minimumtarief per woord voor vertalers en een minimumtarief reiskosten per kilometer. Deze ondergrens zal in de betreffende aanbestedingen worden opgenomen.

De minimumtarieven per uur/woord zijn zodanig vastgesteld dat er bovendien een prikkel vanuit gaat voor intermediairs om beter gekwalificeerde tolken en vertalers in te zetten. Uit wetenschappelijk onderzoek, dat in het kader van de nieuwe systematiek voor tolk- en vertaaldiensten is uitgevoerd, blijkt dat dit mag worden verwacht bij een minimumtarief dat boven het huidige tarief van de goedkoopste tolk/vertaler ligt. In deze situatie stijgt de vraag naar beter gekwalificeerde tolken en vertalers en zullen er minder snel lager gekwalificeerde tolken en vertalers worden ingezet. Het is de verwachting dat de totale kosten die rechtstreeks ten gunste komen van tolken en vertalers zullen stijgen.

De financiële consequenties vallen verschillend uit voor de Btis-plichtige organisaties. Naar verwachting zal een stijging van kosten beperkt blijven, omdat in het geheel van de nieuwe systematiek op andere punten substantiële inverdieneffecten verwacht worden. De aanbestedingen worden zodanig vormgegeven dat maximaal geprofiteerd kan worden van de toegevoegde waarde die de markt kan bieden, in de eerste plaats als het gaat om het efficiënt matchen en plannen van tolken. Maar ook zijn marktpartijen in het algemeen verder in het benutten van nieuwe technieken dan de overheid. Zij bieden in de commerciële sector al ruimschoots tolkdiensten op afstand aan via audio/video, terwijl daar nog relatief weinig gebruik van wordt gemaakt bij rijksoverheidsdiensten. Als in aanbestedingen wordt ingezet op verdere invoering van tolken op afstand, worden op die manier reisbewegingen en daarmee reiskosten aanzienlijk gereduceerd. Andere innovatieve technieken, zoals spraak-naar-tekst-toepassingen, bieden mogelijkheden om de kwaliteit van gesprekken met tolken bij de rijksoverheid te vergroten. Hierbij kan gedacht worden aan het automatisch genereren van een gesprekstrascript, dat in de plaats kan komen van een handmatig opgesteld gespreksverslag. Deze technologische oplossingen zullen al in de komende jaren zowel meer kwaliteit als efficiency opleveren in de dienstverleningsprocessen en het aantal benodigde reisbewegingen fors inperken. Ook zullen administratieve en beheertaken fors kunnen worden bij een aantal grote organisaties gereduceerd. Waar de kosten per saldo hoger uitvallen, wordt daarvoor dekking gevonden binnen de begroting van JenV.

Aanpassing Bbtv

De wijzigingen in de wijze van registratie vragen eenmalige aanpassing in het digitale beheer van het Rbtv. Hiervoor is dekking binnen de begroting van JenV. Daarnaast zal het inschrijfproces van de nieuwe categorie tolken een eenmalige inspanning vragen. De aanpassing van het Bbtv heeft geen structurele financiële gevolgen voor de betrokken partijen. De uitbreiding van het Rbtv zal regulier meer beheerwerk met zich meebrengen als het gaat om (her)inschrijvingen. Hier staat tegenover dat capaciteit en beheer van eigen tolkgegevens buiten het Rbtv bij organisaties als NP, IND en OM overbodig worden.

7. Advies en consultatie

De consultatie van de wijzigingen van het Btis en het Bbtv heeft plaatsgevonden op www.internetconsultatie.nl.

Tevens zijn de wijzigingen wegens de afnameplicht uit het register voor advisering toegezonden aan de Raad voor de rechtspraak, de Nederlandse vereniging voor rechtspraak, de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, de Hoge Raad, de procureur-generaal van het parket van de Hoge Raad, het Openbaar Ministerie, de politie, de Koninklijke Marechaussee, Vluchtelingenwerk Nederland, Nederlandse Orde van Advocaten, de Raad voor rechtsbijstand en het Kwaliteitsinstituut beëdigde tolken en vertalers. Verder zijn de wijzigingen voor advisering toegezonden aan het Nederlandse Genootschap voor Tolken en Vertalers, de Nederlandse Unie van Beëdigde Tolken en Vertalers in het Publieke Domein en FNV Zelfstandigen, sectie tolken en vertalers.

8. Overgangsrecht en inwerkingtreding

In artikel III is overgangsrecht opgenomen, dit wordt toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdelen A, B en G

De huidige, vaste tarieven uit de artikelen 4, eerste lid, 5 en 11, eerste lid, onder b van het Btis zijn omgezet naar minimumtarieven.

In het Btis zijn drie minimumtarieven opgenomen: een minimumtarief voor tolken, een minimumtarief voor vertalers en een minimumtarief voor de reis- en verblijfkosten van zowel tolken als vertalers. Het staat tolken en intermediairs vrij afspraken te maken over hogere tarieven en/of aanvullende vergoedingen.

De uitzonderingen op het standaardtarief voor tolken in het oude artikel 4, tweede lid, Btis, zijn afgeschaft. Deze uitzonderingen waren het gevolg van toezeggingen die in 2002 door de toenmalige minister van Justitie aan bepaalde categorieën tolken zijn gedaan. Ook zijn de verschillende taalcategorieën voor vertalers uit artikel 5 Btis afgeschaft. In de nieuwe systematiek wordt één minimumtarief voor tolken en één minimumtarief voor vertalers gehanteerd. Het oude onderscheid tussen veelbeheerste en niet-veelbeheerste talen kan een rol kunnen spelen in de onderhandelingen tussen tolken/vertalers en intermediairs. Deze differentiatie dient echter in de markt tot stand te komen, waarbij het minimumtarief uit het Btis als waarborg voor de tolk geldt.

Voor vertalers was in het Btis voorheen een vergoeding per vertaalde regel vastgesteld. Het is in de vertaalsector echter gebruikelijk vergoedingen per woord te hanteren. Daarom is in dit besluit voor vertalers een minimumtarief per woord vastgesteld. Een regel bestaat doorgaans uit ongeveer 10 tot 12 woorden. Voor de hoogte van het minimumtarief is uitgegaan van een gemiddelde van 10 woorden per zin. Het nieuwe minimumtarief bedraagt dan ook een tiende deel van het voorheen geldende vaste tarief per vertaalde regel uit of in het Duits, Engels of Frans. De overstap naar minimumtarieven per woord heeft hierdoor geen negatieve gevolgen voor de individuele vertalers.

De vergoeding voor reis- en verblijfkosten voor tolken en vertalers wordt voortaan berekend per enkele kilometer en niet langer per retourkilometer. Dit is in het Btis vormgegeven door de helft van het oude, vaste tarief per retourkilometer op te nemen als minimumtarief per enkele kilometer.

De nieuwe systematiek van minimumtarieven geldt niet voor tolken gebarentaal, omdat de in paragraaf 2.1 beschreven problemen zich niet ten aanzien tolken gebarentaal voordoen. Ten aanzien van deze beroepsgroep blijft het vaste tarief in artikel 4 van het Btis, alsook de overige in het Btis genoemde vergoedingen, in stand.

Voor een toelichting op het afschaffen van het voorrijtarief uit het oude artikel 4, tweede lid, wordt verwezen naar de toelichting op Artikel I, onderdelen D, E en F.

Artikel I, onderdeel C

Het oude artikel 5a Btis bood een basis voor experimenten met marktwerking op het terrein van de werkzaamheden van tolken en vertalers in strafzaken. Hiervan is tot op heden geen gebruik

gemaakt. Omdat met dit besluit een volgende stap wordt gezet in het bevorderen van deze marktwerking, is de oude experimenteerbepaling overbodig geworden.

Artikel I, onderdelen D, E en F

Ter bevordering van de marktwerking is het wenselijk dat enkele overige, specifiek vastgelegde vergoedingen uit het Btis niet langer op tolken en vertalers van toepassing zijn. Het gaat daarbij om vergoedingen wegens tijdverzuim (artikel 8 Btis), verhoogde vergoedingen wegens het verrichten van werkzaamheden in de avond/nacht, in het weekend en op feestdagen (artikel 7 Btis) en om de afronding op hele en halve uren bij de vaststelling van de uurvergoeding (artikel 9 Btis). Dit geldt ook voor de afschaffing van het voorrijtarief (het oude artikel 4, tweede lid, Btis).

Met het buiten toepassing laten van deze bepalingen ten aanzien van tolken en vertalers wordt niet beoogd dat tolken en vertalers in alle gevallen van dergelijke aanvullende vergoedingen verstoken blijven. Het is aan de tolken en intermediairs zelf om hierover afspraken te maken.

Artikel II, onderdelen A en B

De commissie beëdigde tolken en vertalers is belast met een aantal specifieke taken, waaronder het adviseren over de competenties genoemd in artikel 3 van de Wbtv. Met de aanpassingen van artikel 8 van het Besluit beëdigde tolken en vertalers zullen meer tolken in het Rbtv ingeschreven kunnen worden. De verwachting is dat ook het aantal adviezen van de commissie beëdigde tolken en vertalers over de wettelijke competenties zal stijgen. Gelet hierop is het verhogen van het maximumaantal leden naar acht wenselijk, zodat de commissie de adviesaanvragen over meerdere commissieleden kan verdelen.

Het Vacatiegeldenbesluit 1988 is vervangen door de regels op basis van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies. Inhoudelijk is geen wijziging beoogd.

Artikel II, onderdelen C en D

Zoals beschreven in paragraaf 2.2 van het algemeen deel van de toelichting geldt na inwerkingtreding van dit besluit voor tolken de minimumnorm voor taalvaardigheid in zowel bron- als doeltaal van niveau B2. Dit is expliciet een minimumnorm, waardoor het register voortaan zowel tolken op niveau van B2 als C1 zal gaan bevatten. De overige eisen waaraan een tolk moet voldoen om te kunnen worden ingeschreven, blijven onverkort van kracht. In de huidige systematiek kan een tolk met een getuigschrift van een tolkopleiding zoals opgenomen in artikel 8, eerste lid, onderdeel a, aantonen te beschikken over alle wettelijke competenties, waaronder taalvaardigheid in bron- en doeltaal op C1-niveau. Voor veel talen geldt echter dat dat er geen tolkopleiding beschikbaar is, en dus op een andere manier aangetoond zal moeten worden dat aan de wettelijke competenties wordt voldaan, conform het eerste lid, onderdeel b. Deze systematiek wijzigt niet.

Artikel 8, tweede lid, betreft inschrijving in het register van tolken met ten minste taalvaardigheidsniveau B2. Hier geldt eveneens dat naast het aantonen van taalvaardigheid in bron- en doeltaal op niveau B2, aangetoond zal moeten worden dat ook aan de overige wettelijke competenties wordt voldaan. Nu op taalvaardigheidsniveau B2 geen tolkopleidingen beschikbaar zijn, is geen vergelijkbare bepaling opgenomen als in artikel 8, eerste lid, onderdeel a, waarbij een inschrijving in het register plaats kan vinden als met goed gevolg een tolkopleiding is afgerond. Wel is opgenomen dat met het afleggen van een door de minister aan te wijzen tolktoets aangetoond kan worden dat aan alle wettelijke competenties wordt voldaan. Tevens geldt, net als voor tolken op taalniveau C1, dat er ook andere mogelijkheden openstaan om de wettelijke competenties aan te kunnen tonen.

Door de wijziging van artikel 8, is het noodzakelijk de verwijzingen in artikel 6 aan te passen.

Voor wat betreft de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 8 van het Besluit beëdigde tolken en vertalers is van belang er sprake is van onmiddellijke werking. De nieuwe regels zijn vanaf het tijdstip van inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D, ook van toepassing op bestaande, nog lopende aanvragen. Dat betekent concreet dat indien een verzoek tot inschrijving wordt ingediend conform artikel 4 van de Wet beëdigde tolken en vertalers voor inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D van onderhavig besluit, maar er nog geen besluit is genomen als bedoeld in artikel 4,

zesde lid, van de wet op het tijdstip van inwerkingtreding van het onderhavige besluit, de aanvraag afgehandeld wordt conform het gewijzigde artikel 8.

Artikel II, onderdeel E

Ten gevolge van de in paragraaf 2.3 beschreven verruimde mogelijkheden tot inschrijving in het register voor tolken, is het noodzakelijk dat uit het register blijkt of een tolk is ingeschreven op het niveau als bedoeld in artikel 8, eerste lid van het besluit, of het niveau als bedoeld in artikel 8, tweede lid, van het besluit.

Artikel II, onderdeel F

De toelichting op de wijziging in criteria voor verlenging van de inschrijving is beschreven in paragraaf 2.2 en 2.3 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel III

De eisen voor verlenging van inschrijving zien op een periode van vijf jaar, nu deze gekoppeld zijn aan artikel 8 van de Wbtv. Op het tijdstip van inwerkingtreding van artikel II, onderdeel F, zullen beëdigde tolken en vertalers die op dat tijdstip staan ingeschreven van de inschrijffperiode van vijf jaar nog tussen de nul en vijf jaar resterend zijn. Gedurende de periode dat ze ingeschreven staan in het register zijn ze bekend met het feit dat ze na afloop van de betreffende periode moeten voldoen aan de eisen voor verlenging van de inschrijving zoals die luiden voor inwerkingtreding van onderhavig besluit. Om de spelregels niet gedurende de looptijd aan te passen, wordt met artikel III bewerkstelligd dat de nieuwe normen voor de verlenging van de inschrijving zoals opgenomen in artikel II, onderdeel F, pas van toepassing zijn vanaf de eerste keer dat er na inwerkingtreding van het onderhavige besluit er een nieuwe periode start. Logischerwijze geldt dit overgangsrecht alleen voor beëdigde tolken en vertalers die op het moment van inwerkingtreding van onderhavig besluit staan ingeschreven in het register.

Ter verduidelijking het volgende voorbeeld. Een beëdigde tolk of vertaler heeft zich vier jaar voor inwerkingtreding van onderhavig besluit ingeschreven in het register en bereidt zich voor op de verlenging op basis van artikel 11 zoals dat luidt voor inwerkingtreding van onderhavig besluit. Indien er geen voorziening wordt getroffen resteert de beëdigde tolk of vertaler na inwerkingtreding van het besluit slechts een jaar om te voldoen aan de nieuwe eisen van artikel 11. Om dit te voorkomen is geregeld dat voor de beëdigde tolk of vertaler in het voorbeeld de nieuwe eisen pas gaan gelden na zijn eerste verlenging na inwerkingtreding van de nieuwe normen. Tot die tijd blijven de huidige verlengingseisen gelden. In de nieuwe periode zullen de nieuwe regels uiteraard wel onverkort gelden.

De Minister van Justitie en Veiligheid,